

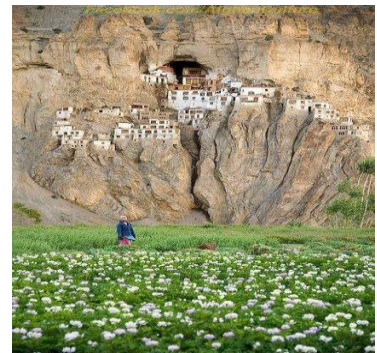

داکتر یارمحمد

شناسی از محیط زیست شهر های افغانستان

زمین, جای که ما انسان ها زندگی و کار داریم , محیط زیست ما است. محیط زیست همه چیزی که در اطراف ما در طبیعت و در جا معه است. هوا, آب, خاک, خانه , جای کار ما و مکتب تمام قسمت های محیط زیست ما است. شما می توانید مفهوم محیط زیست را به داخلی و خارجی تقسیم

کرد. این محیط خارجی بستگی اش بر هوا, آب, خاک, و جامعه است. ممکن است به ارتباط هر چیزی از محیط جنگل به یک محیط شهری هم باشد. محیط داخلی به گونه ای است که حکایت کردن از چگونه زندگی کنی و یا کار کنی, وقتی که در مورد یکی از محیط های مسکونی یا محیط کار صحبت کنیم, ما چگونه رضایت داشتن از این محیط و چگونه آنها تاثیر بر سلامتی ما می کنند. محیط زیست همواره نگاه آن مانند نبوده است رنگ که امروز است. هر دو محیط داخلی و خارجی به طور مداوم در حال تغییر است. این دلیل اش تاحدی به چیزی به نام تکامل یا توسعه مربوط است. تکامل جریان دارد از آنجا که زمین در میلیارد سال پیش شکل گرفت, مدت ها قبل از انسان وجود داشته است. محیط زیست نیز در حال تغییر است برای این که ما انسانها پیش رفتیم و چیزها را تغییر داده ایم. در عصر حجر, به عنوان مثال, مردم آن زمان زندگی همانطور که ما امروز ما زندگی داریم آنها نداشتند. در آن زمانی آدم در گروه های کوچک در غارها زندگی می کردند طرز راه رفتن آنها راه می رفتن و یا می دویدند.

در یک گوشه افغانستان

زندگی یک گوشه افغانستان

حاضر زندگی بسیاری مردم در شهر های بزرگ؛ در خانه زندگی می کنند, و در اتومبیل ها رانندگی می کنند. آدم ها محیط زیست را با احداث جاده های تغییر می دهد و هم با توسعه زمین زراعتی برای افزایش مواد غذایی و یا ساخت نیروگاه ها تولید برق و سد سازی بروی مسیر دریا ها و بسیاری از چیز های مثبت دیگر به ار مغان آورده اند. ما می توانیم سریع تر و امن تر سفر کرد, ما حال بیشتر مواد غذایی داریم, مراقبت پزشکی, خانه های گرم, ما دسترسی به آب آشامیدنی از نل ها که هنوز هم در حال اجرا است. دسترسی به کامپیوتر ها و زندگی با عمر طولانی و گاهی اوقات اعمال ما تاثیر بر طبیعت و محیط زیست ما زمان که ما فعالیت خود را به طرز خراب اگر انجام دهیم به زیست محیط ما ضرر می رساند. آسیب به محیط زیست, زنجیره حیات را دچار آسیب های جبران ناپذیری خواهد کرد. شرط های محیط زیست یک محیط تمیز برای یک جامعه سالم ضروری است که خوشبختانه نواحی اکثریت ولایات افغانستان داری محیط سالم و تمیز است:

1- بدخشان داری کوههای بلند ورد خانه های خروشان است, بلند ترین قله کوه های هنوکش در بدخشان بنام نوشاخ است که به بام دنیا معروف است. رودخانه های مهم بدخشان عبارت از رود کوکچه, رود انجمن , رودواخان , رود پنج است. خانواده های بدخشان از لذت طبیعت سرسبز و زیبا و جریان آبشاران روان سرود و شعیر خوانی دارند.

وهم از این برکت شادابی آن کشت غله جات گندم, جو, جواری و دیگر فرآورد های باغداری میوه ای آن توت, سیب, چارمغز, پسته خود روی , زرد آلو, آلبالو ولایت بدخشان مشهور است.

2- پروان دارای آب هوای نسبتاً معتدل سرسبز و شکوفا است و این ولایت دارای زمین های زراعتی و باغ های میوه و تاکستان فراوانی دارد. حوزه آبریز آن رودخانه پنجشیر، سالنگ، غوربند و می باشند. این رودهای دایم جریان خروشان پروان است که باعث رونق و شکوفایی زیبایی، کامرانی پروان شده است. ولایت پروان در تولید میوه کشمش از برکت پروژه کانال پروان که یک پروژه عام المنفعه بوده مشهور ساخته است، و این کانال به شکل ابگردان بر فراز دریای پنجشیر و با عبور یک لوله سیفون از بالای دریای غوربند در متک و با فعالیت یک دستگاه تولید برق در چاریکار و زیر کشت آبی 4800 هکتار زمین به کمک یک کمپنی چین عمار شده است.

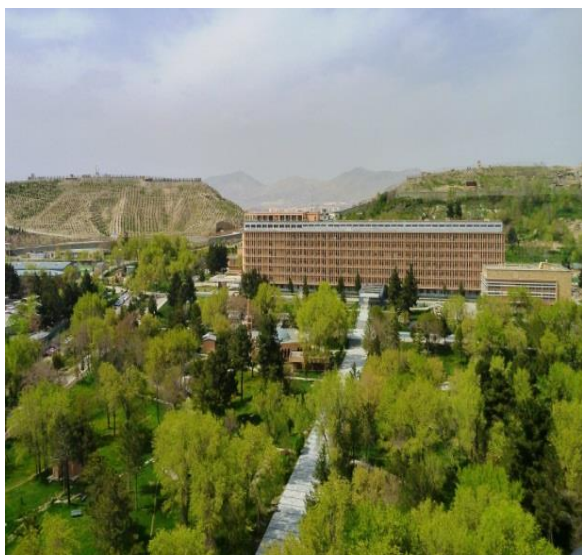

ولسوالی سرخ پرسا پروان

ارغوان خودروی گلغندی پروان

3- کابل در زمان قدیم آب و هوای سرد و گوار آن مردم گرم نشین هند را دیوان کرده بود. کابل را جنت روی زمین می شمردند، نام کابل از دریای کابل گرفت شده است و جود جوی های بسیار در گذشته در کابل بیان گر آن است که زمانی رشد زراعت و باغ داری در مناطق اطراف و نواحی کابل بیشتر بوده و حراست از محیط زیست به درجه عالی وجود داشت. وجود جریان آب جوی ها روان با عث تزین و زیبایی نواحی اطراف شهر و دیگر مناطق آن شده بود. آب دریا کابل و دریای لوگر در سابق اکثراً جهت آبیاری زمین های زرعتی و باغات شهر نواحی کابل استفاده می گردیده. و با عث زیبایی و سرسبزی محیط و شهر کابل کرده بود در گذشته کابل یکی از مشهور ترین و زیبا ترین و پاک ترین شهر سالم افغانستان شمرده می شد.

محیط ساحه چهار صد بستر

محیط زیست کابل

4- پنچیر بادستن آب و هوای گوارا و دره های شاداب و سرسبز یکی از تفریح گاه های مرکز افغانستان است ، در موسم تابستان به روز های تعطیل مردم و مامورین می توانند که ساعتی را در گوش وکنار دهات ودره های آن به خوشی بگذرانند.

پنچشیر داری آب و هوای فوق العاده خوب و مرطوب می باشد، در زمستان به نسبت عدم باد پنچشیر آنجان سردی ندارد و چهار فصل در اکثریت نواحی پنچشیر احساس خوب عالی می شود.

فراوردهای میوه ای آن توت چهار مغز، بادام ، انواع انگور، سیب انار و از گل ها گل گلاب می روید. یگانه منابع آبی دشت پهناور عقب میدان هوای بگرام و ده سبزه را که شاداب و طراوط بخشد و به زیبایی های این منطقه به افزایش دریای خروشان پنچشیر است .

با حفر کانال مدرن آبرسانی از همین آب فراوان شیرین پنچشیر که آب حیات را به این دشت ها مستعد می رسانید و هزارن شهروند بی زمین و بیکار مناطق کوهستانی ولایات پروان ، کاپیسا و پنچشیر را صاحب زمین و کار و هم از شرح آسیب سیلاب ها برف کوچ ها نجات دهد و این دشت وسیع را برای شان توضیح نمود و زندگی ابرومندانه را برای شان فراهم ساخت.

دریای خروشان در مرکز پنچشیر

منطقه در بند پنچشیر است

5- مزار شریف یکی از شهرهای زیبا و رو به توسعه افغانستان است از زمستان آن به شدت سرد است و تا گرمی سوزان تابستانش، پیش رفت همین آب و هوای تغییر پذیر و غیر قابل پیش بینی است، مزار را به «شهر پکه و پوستین» معروف ساخته است. اما حتی همین شرایط سخت آب و هوایی این دوفصل تابستان گرم و زمستان خنک آن مانع از هجوم مردم برای بود و باش و کار در این شهر، زیبایی و خوش هوایی نه شده است، مزار در دیگر وقت های سال یعنی بهار و تیرما آب و هوای عجیبی گوارای دارد، بهار مزار سرسبز لاله زار محیط زیست هوای گورا و معطر دارد، زندگی در این شهر در دو فصل گرما و سرما، پر از سختی ها است. دریای خروشان هجده نهر بلخاب باعث شادابی و خرمی نواحی پر فیض از انواع حاصلات و میوه جات مزار شده است.

نهر هجده بلخ است

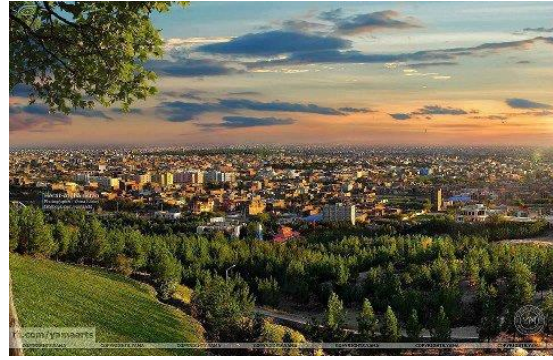
شهر مزار شریف

آب هجده نهر بلخ که آب آن یک فصل ساحات زراعتی و باغ داری مردم ولایت بلخ را کفایت نمی کند. وزرات آبیاری وقت بالای دریای هجده نهر کار ساختمان بند ذخیره آب را بنام پروژه آبیاری نهر شاهی علی چوپان بلخ آغاز کرده بود و باتکمیل این پروژ مهم حیاتی به ظرفیت 60 هزار هکتار زمین آبی زراعتی را به وسیله سیستم کانال مدرن آبیاری آن کشت دوفصله مبدل میگردد.

6- هرات یکی از پر جمعیت ترین صنعتی ترین شهرهای افغانستان به شمار می آید. از کنار شهر هرات دریا هریرود ضایع می گزرد. هرات به دلیل داشتن دومرز مشترک با کشور های ایران و ترکمنستان دار بودن، بزرگترین شهرک مرکز تخارتي افغانستان به شمار می آید. هرات در قدیم بدلیل داشتن انواع باغات انگور مرغوب یکی از مراکز می سازی در جهان محسومی شده است. امروز هم هرات از سبب آب و هوای گوارای آن 52 نوع انگور از باغات آن حاصل بدست می آید. هرات دارای حوزه آبریز خوب است آب سرچنگل، آب خوگ کشته، آب لعل، آب تگاب اشکلان تشکیل دهند دریا هریرود هستند. و این منابع وافر ثروت ملی را به نفع منافع ملی و به وسیله حفر نهر سنتی و کانال های مدرن آبرسانی بد رس کشاورزان و باغ داران هرات قرارداد. در نتیجه انشالله وضعیت اقتصادی کشور از نگاه مواد غذایی به خود کفای می رسد.

پارک شهر هرات

شهر هرات باستان

با تکمیل پروژه آبیاری بند سلما که بالای دریای هریرود اعمار گردیده است که این بند تنها وسیله تامین تاسیس شبکه آبیاری نه بود بلکه انرژی برقی که می تواند مشکل برق ولایت هرات باستانی را تامین و تنویر کند شامل است و سیستم منظم شبکه آبیاری آن که آنشالله بخیر اعمار شود، صد هزار هکتار زمین آبی را در برمی گیرد. ولایت هرات داری 755 هزار هکتار زمین قابل کشت بوده که از آن جمله 61566 هزار هکتار آبی زیر کشت قرارداد.

پروژه حیاتی بند سلما

در هریرود

دریا هریرود داری 20 کیلو متر مکعب آب در سال می باشد ، هیچ وقت خشک نمی شود و از خاک افغانستان به هدر می رود و دوکشور همسایه سود زیاد تر از جریا آن می برد . با تکمیل اعمار سیستم و شبکه آبیاری شامل بخش وسیع از ولایت هرات ما سرسبز و زراعتی می گردد حدود بیشتر از 300 هزار نفر بی زمین صاحب کار و زمین زراعتی می شوند که علاوه بر تامین زندگی اهالی و زمینه رشد اقتصاد کشور عزیز ما نیز می گردد.

7- بامیان یکی از نقاط بسیار مهم تاریخی افغانستان است که تاریخ بامیان به مانند بلخ بامی کلید تاریخ کل کشور ما است. بامیان، باداشتن تابستان گرم، و زمستان سرد، دارای یک اقلیم کوهستانی قاره ای بوده که درجه حرارت در نقاط مرتفع آن پایین تر از صفر میباشد. در این ولایت باران به ندرت می بارد. بارنده گی تقریباً بصورت مکمل در زمستان بشکل برف صورت میگیرد. دریاچه های کوچک که آب اصلی این ولایت را هنگام فصول بهار و تابستان برای مزارع و آبیاری تأمین مینماید، از آب شدن برف کوه ها بوجود میآیند. با داشتن اقلیم خشک، و دره های باریک و پرمزرعه، نصب بامیان از جنگلات کمتر میباشد. پوشش نباتی این منطقه را عمدتاً بته های کوهی

تشکیل میدهد. علی الرغم بی ثمر بودن ظاهری آن، بته زار های بامیان پوشیده از نباتات چوبی و گیاهی میباشد که با داشتن خارهای زیاد خود را از چرش حیوانات محافظت مینمایند.

دریای بامیان

بامیان باستان

8- کنر واقعا یک ولایتی کوهستانی سرسبز وشاداب در شرق افغانستان است و در نواحی این ولایت انواع درختان میوه سیب , جلفوزه , بادم کوهی بشکل خود روی وجودارد. جنگلات که در کنر رویده است عمر شان بیشتر از 400 الی 500 سال است. ولایت کنر بسار جنگلی است و میلیون درخت زیتون خودروی در نواحی کوهستان آن وجودارد و این ولایت ساحه زمین زراعتی بسیار اندک دارد وپیشه مردم کنر جارواداری است . دریای کنر یکی از پر آب ترین دریای کشور می باشد و برای ساخت نیروگاه برق آبی از جمله منابع آبی ملی کشور ما به حساب می آید.

جنگلات کنر

ولایت کنر

9- هلمند یکی از بزرگ ترین ولایت زراعتی افغانستان به شمار می رود و در غرب افغانستان واقع است ودومین رود بزرگ تولید برق آبی کشور بنام دریای هلمند که از کوبابا سرچشمه می گیرد , زمین های زراعتی این ولایت به وسیله چندین کانال مدرن آبیاری می کرد. پروژه آبیاری هلمند ارغنداب 143 هکتار زمین جدید زراعتی زیر گشت گندم سالانه و دیگر نباتات صنعتی قرار می داد. این پروژه بوسیله کانال آبیاری از دریا ارغنداب آبیاری می گردید. این پروژه نهایت در سرسبزی وتغیر اقلیم وآب وهوای منطقه جنوب غرب مساعدت نموده بود و هم از صحرا شوی دشت مارگو

و ریگستان جلوگیری نیز نموده بود.

سد گرشک که بالای دریای هلمند عمار شده است به زیبای شهر گرشک کمک کرده و این شهر از پوشش گیاهی خوب برخوردار است و گرایش داری بند برق آبی می باشد و مصرف برق شهر را تامین می کند.

سد نروگاه آبی بند گریشک

ساحه سبز گریشک

با احیای دوباره پروژه آبیاری اعظیم هلمند ارغنداب که ساحه انکشاف این پروژه دشت مارگو وریگستان می باشد. بطرف راست دریای هلمند دشت مارگو و بطرف چپ آن ریگستان قرار دارد. در اثر اعمار کانال بزرگ اعظیم 500 کیلومتری از سد کجکی و حفر چاهای عمیق از باز کشت زمین به صحرا شوی غیر قابل زرع جلوگیری می نماید و باعث می گردد که ملیون ها هکتار زمین به ساحه زراعتی و کشت نبات مفید درآید و با این ترتیب زرع پنبه , برنج گندم و نباتات صنعتی درختان میوه گیر بی نهایت زمینه می دهد و در سرسبزی و تغیر اقلیم آب و هوای منطقه جنوب غرب مساعدت می نماید و بدون تردید احیا و دوباره و بازسای این پروژه اعظیم در انکشاف اقتصاد کشور و در آمد می ما نقش بارزی ایفا می کند و زمینه بازگشت پناهندگان را از ایران و پاکستان به کشور بازمی گردند در کار و تولید جذب می گردند.

10- وردک یکی از ولایات مرکزی سرسبز افغانستان به حساب می آید و داری آب و هوای سرد و کوهستانی دارد , زمستان آن کاملاً سرد و تابستان آن گوارا هست. سرچشمه دریای کابل از سلسله کوههای بابا می باشد که بند ذخیره آبی که بالای دریا چک شامل یک نهر به طول چهار کیلومتر می باشد و این نهر باعث سرسبز شاداب باغداری و دیگر نباتات مفید این ولایت شده است. فرآوردهای باغداری ولایت وردک در اقتصاد کشور و در آمد ملی نقش بارزی ایفا می مند.

دریای بهسود وردک

محیط زیست وردک

11- قند هاریکی از سومین شهر بزرگ افغانستان است که در جنوب شرق افغانستان موقیعت دارد و در اطراف قندهار باغ ها و تاکستان های زیاد از مردم باغ پرور آن وجود دارد. رود ارغنداب یکی رودها فرعی دریا هلمند است که دره ارغنداب در پرورش حاصل خوب تولید میوه انار قند هار را هم در داخل کشور وهم از صادرات میوه انار آن در خارج از کشور مشهور ساخته است.

انار باغ قند هار

در ارغنداب

ولایت قند هار از حوزه آبریز خیلی غنی برخوردار است و احداث بند ارغنداب بالای دریای ارغنداب , بند الم باغ , بند کجکی و بند بغرا در گرشگ شامل یک کانال آب رسانی لشکرگاه , بند کمال خان در زرنج می باشد. بند کجکی یکی از دو سد برق آبی کا بالای دریای هلمند قرار دارد. این بند برای آبیاری 1800 کیلومتر مربع از زمین های خشک وهم چنین تولید برق است و این بند شامل یک کانل بزرگ 500 کیلو متری برای زمین های کشاورزی منطقه جریان می یابد.

12- ننگر هاریکی از ولایت های سرسبز و زیبا در شرق افغانستان واقع شده است ، آب و هوای گوارای فصل تیرما ، زمستان و بهار و مناظر طبیعی آن توجه هموطنان مار به خود جلب کرده است. بیشتر مردم این ولایت پیشه زراعت ، باغداری و جاروآدار اند. پروژه کانال ننگر هار از بزرگ ترین پروژه آبیاری کشور ما بشمار می رفت و این پروژه دارای دوفارم زراعتی بود و ظرفیت کانال آن 80 متر مکعب آب در یک ثانیه برای 20 هزار هکتار زمین زراعت موی اثر ساخته بود. سطح متوسط حرارت ننگر هار در فصل تابستان 45 درجه سانتی گرید و در فصل زمستان تا مثبت 4 درجه سانتی گرید می رسد. یکی از ویژه گی های آب هوای ننگر هار برای گاشت خانواده ستروس مالته ، زیتون از حاصل خوب برخوردار است. پروژه انگشافی ناره یکی از نمونه های خوب آن است. کانال ننگرهار تقریباً نیم قرن قبل در 25 هزار هکتار زمین ساخته شده که محصولات عمده آن مالته و زیتون بوده است. اما در سالیان جنگ همه باغ های آن از بین رفت و حالا دوباره احداث شده است.

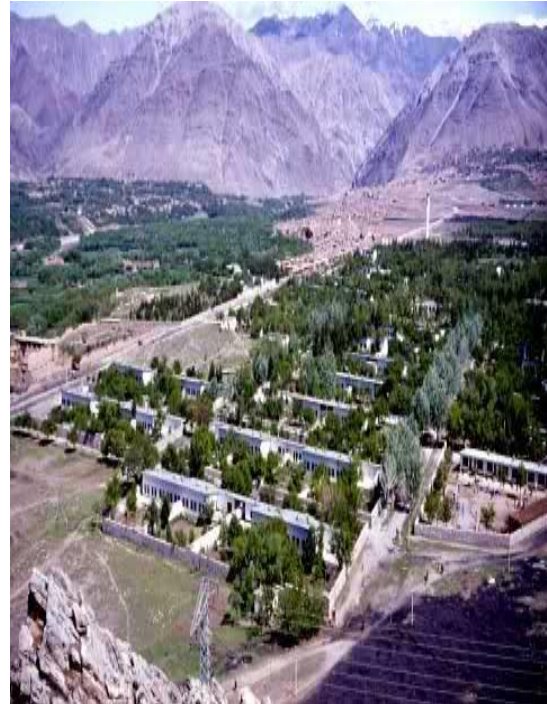
حادث دوباره فارم کانال ننگر هار

یکی از نواحی ننگر هار

13- کاپیسا زیبا یکی از ولایت مرکزی افغانستان در شمال شرق کابل واقع شده است و به هم گان معلوم است که مردم این ولایت اکثراً به زراعت مشعول اند و نواحی این ولایت کوهستانی است و زمین زراعتی به اندازه ای اهالی آن وجود ندارد که حاصلات زراعتی آن ما زاد ضرورت مردم را بسندگی نمی کند. نهر سنتی شیخان خیل که آب خود را از دریای پنجشیر جدا می کند در باغ داری و شاداب نواحی مرکز ولایت کمک شاهان نموده است. اکثریت ولسوالی های این ولایت کوهستانی و دارای جنگلات انبوه خود روی است. از بعضی ولسوالی ها پیداوار شان چهار مغز، توت ، جلغوزه سیاه می باشد.

زمین داری گانپساره

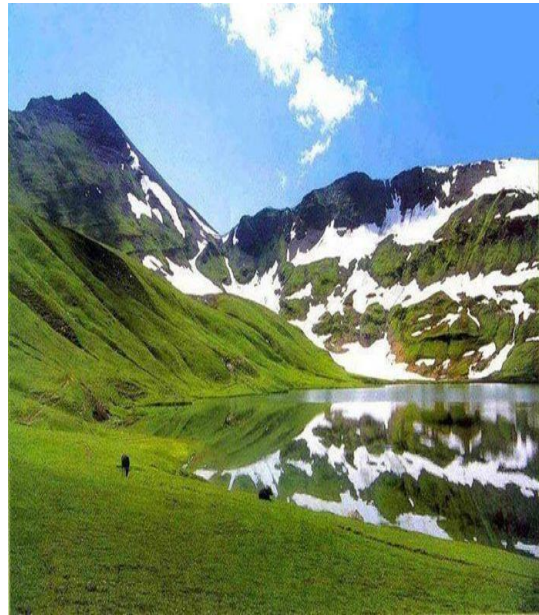

کانپساره

14- بغلان سرسبز حاصلخیز درگذشته یکی از ولایت زراعتی و صنعتی در شمال شرق افغانستان به حساب می آمد، بغلان با سلسله کوهها هندو کش محاط بوده که منابع خوب آبی آن از همین سلسله کوهها سرچشمه می گیرد. بغلان دارای سه حوزه آبی می باشد که عبارت اند از: حوزه آبی خوست فرنگ است که از دره های خوست فرنگ سرزیر شده و دریای خوست فرنگ را تشکیل می دهد و بعد از آبیاری زمین باغات اشکش، چال، بنگی به دریای خان آباد می ریزد. حوزه آبی اندراب مانند آب های قاصان، شهبان و کشن آباد با یکجاشدن آب های دره های باجگاه، خنجان و در پل دوشی با آب بامیان ملحق می شود. حوزه آبی تاله و برفک متشکل از آب های میخ زرین آب پایان دره کاشان، آب اشرف، آب هزار کوچ، آب دره سکار همه این آب ها با دریا بامیان وصل می شود و بالاخره با یکجاشدن دریای اندراب دریای بغلان را تشکیل مدهد. پروژه آبیاری خواجه الوان بغلان یکی از پروژه بزرگ سکتور زراعتی افغانستان به حساب می رفت که 30 هزار هکتار زمین آبی به وسیله نهر اجمیر و نهر گورگان سیراب ساخته شده بود و در حدود 4 هزار هکتار زمین زیرکشت لبلبو قندی و پنبه رفته بود. حاصلات نباتات صنعتی در فابریکه نساجی پلخمری و کارخانه قند بغلان و اسپین زر قندوز مورد استفاده قرار می گرفت و هزاران هم وطن ما مصروف کار در کشور ما بودند. دشت کیله گی بغلان یکی از دشت های آماده و مهیا برای زراعت است در اعمار بند آب و برق با لای دریای بغلان چهار مین دریای بزرگ افغانستان است برای احداث بند های بزرگ آبی نهایت مساعد است و باتکمیل بند بزرگ کیله گی بسیر از ساحات وسیع بغلان که کاملاً که خشک و یا کم آب اند سیراب می شود.

باغ در بغلان

چرگاه کوهستانی ولایت بغلان

15- فاریاب از جمله ولایات شمال افغانستان است در زبان فارسی به معنی سرزمین آبیاری شده می باشد. فاریاب داری زمین های هموار, تپه خاکی, کوه های که از سنگ و سخره تشکیل گرده است. زمین های هموار آن از سطح آب های جاری منطقه به مراتب بالاتر بوده امکان آبیاری آنها به وسیله آبگردانها و شبگه های آب رسانی موجود است. در تپه های خاکی فاریاب گندم, جو, کنجد و زغیر در شرایط للمی کشت می شود.

زمین داری فاریاب

آبشار اند خوی

16- قندوز یکی از شهر های خوش آب هوا افغانستان است و در شمال شرق واقع است که یک از شهر های مهم تجارت و بندری افغانستان می باشد. بند آبگردان و برق خان آباد در مسیر دریای تالقان قریب محل چوغه واقع گرده است. این بند شامل دوکانال یکی بطرف چپ با ظرفیت 95 متر معکب آب قادر به تولید نیرو برق در شهر خان آباد واقع گردیده است. کانال طرف چپ یا نهری است

که در مسر خود زمین حاصلخیز را آبیاری و تا حومه شهر قندوز می‌رسد. کانال رست با ظرفیت 12 متر مکعب آب در مسیر سابق نهر چوغه قرار گرفت است و بشکل پخته اعمار گردید است. پروژه آبیاری چهاردره ساختمان شبکه آبیاری آن بالای دریای بغلان از طرف مهندسان وزرات آبیاری اعمار شده است و جهت انکشاف اراض بیشتر آن تا سال 1992 سعی و تلاش دوام داشت و ظرفیت خوب انکشاف آن حدود صد هزار هکتار اراضی زمین قابل کشت در این ساحه وجود دارد. بند آبگردان خان آباد یکی از زیربنای حیاتی و اقتصادی کشور ما بود اما باتاسف که در طی سه دهه جنگ شیک آب رسانی آن منهد م کشت. احیای دوباره این پروژه ها داری اهمیت بسیار زیاد اقتصاد برای اهالی افغانستان است و زمین های حاصلخیز ولایت قندوز برای کشت گندم برنج و پنبه خیلی مساعد است. این ولایت در سابق گدام غله افغانستان تا سالها قبل از جنگ به شمار می رفت.

دریای خان آباد

بند آبگردن خانه آباد

17- تخار در شمال شرق افغانستان واقع است و یکی از سرسبز ترین ولایت به عنوان مرکز غلات افغانستان به شمار میرود. جغرافیای تخار درای چندین حوزه آبریز خوب مناسب برای گشاورزی است و به عنوان حوزه آبریز زون شمال شرق در ولایت قندوز موقعیت دارد. پروژه آبیاری کوچک اعمار بند آبگردان در منطقه رستاق بالای دریای کوچک به ظرفیت 150 متر مکعب آب و تولید برق را نیز تامین می‌گردد. این پروژه مشتمل با حفر یک کنال بزرگ به سمت شمال غرب بند مذکور زمین های خواجه غار، دشت ارچی، امام صاحب، دشت شیر ماهی و ابدن میر علم که جمعاً حدود یک میلیون هکتار زمین خشک قابل کشت را به زمین زرعتهی اعلی دوفصله تبدیل خواهد کرد که هزاران فامیل بی زمین و کم زمین مردم بیکار بدخشان را از زندگی دشوار و مشقت بار مسکن گزین و بکار زراعتی مصرو می نماید و این مردم کوهستان را به شیوه از زندگی پر مشقت

نجات خواهیم داد. نواحی تخار منابع طبیعی فراوان از قبیل جنگل پسته , چراگاه نباتات طبی , باغ های وسیع انگور دارا است.

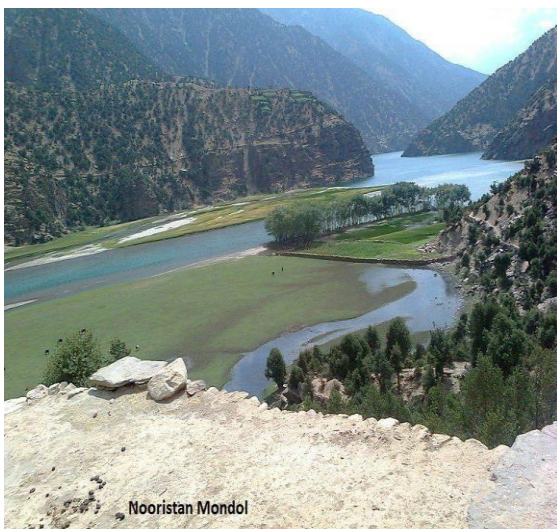

دریای کوچک

تخار

18- نورستان یکی از ولایت شرقی زیبا و پر جنگل افغانستان است , مناطق پر جنگل نورستان تا بلندی چهار هزارمتر ادامه می یابد و بالاتر از آن تنها درختان بید و بته زار ها دیده می شود. نورستان دارای آب و هوای فوق العاده خوب صحت بخش می باشد. رودهای آن از دره های توپل عمیق و تنگ سریع السیر سرزیر می شود و آب صاف و شیرین دارند. هوای نورستان فوق العاده مرطوب است و درختان ناجو, جلغوزه , بلوط و خنجک بسیار می روید. در سرتاسر نورستان زمین های زراعتی همواری وجود ندارد که بتوان آن را میدان نامید.

محل آب استاده دریای نورستان

نورستان

19 - دایکندی یکی از ولایت های کوهستان است که در مرکز افغانستان موقعیت دارد و شیب دره های ولایت دیکندی به سمت جنوب غرب کشور امتداد دارند. طبیعت دایکندی کوهستانی است در زمستان هوای سرد با برف باری دارد و در تابستان هوای گرم خشک است و به همین نسبت اکثریت نواحی دایکندی شرایط محیطی مطلوب را برای پرورش درخت بادام که درخت بادام به کم آبی و خشکی مقاوم است بوجود آورده است. مهم ترین محصولات زراعتی این ولایت میوه زردآلو و بادام است که در بهار هر ساله جشن گل بادام از طرف مردم برگزار می شود.

بادام باغ های دیکندی

بادام گل دایکندی

20- لغمان یکی از ولایت سرسبز و زیبا افغانستان که در شرق واقع است این ولایت از طبیعت زیبا و بکر برخوردار می باشد. ولایت دو حوزه آبریز خوب دارد که هر کدام جداگانه منبع می گیرند، علینگار از شرق کوتل چمار و مندول نورستان سرچشمه می گیرد. و منشأ الشنیگ از منطقه دولت شاه پچغان می باشد و هر دو دریا زمین زراعتی کشت برنج، نشکر و باغات نواحی مسیر خود را آبیاری نموده و به حرکت خود ادامه می دهد و دسته جمعی به بند درونته می ریزند. کوه های لغمان انبوه از بته ها و درختان جلغوزه است. در ولایت لغمان درخت خرما نیز می روید، و جلغوزه یک قلم صادراتی میوه خشک افغانستان است.

درخت خرما در لغمان

لغمان

21- پکتیا یکی از ولایت زیبا و سرسبز در جنوب شرق افغانستان موقعیت دارد و این ولایت کوهستانی است که برخی بیشتر از مناطق آنر کوه های انبوه از جنگل احتوا کرده و زمین زراعتی آن بسیار کم است. جلغوزه یکی از میوه های خشک افغانستان است که این میوه از جنگلات طبیعی پکتیا بدست می آید. بندمچلغور در 40 کیلومتری جنوب شهر گردیز موقعیت دارد با تکمیل اعمار آن 1800 هکتار زمین زیر کشت دوفصله خواهد رفت و این بند ظرفیت تولید 800 کیلووات برق را نیز دارد.

جنگلات جلغوزه پکتیا

زمین داری پکتیا

22 - پکتیکا یکی از ولایت با طراوت افغانستان که در جنوب واقع است و نظر به موقعیت آن برای چند بند آبی در ولایت پکتیکا موجود است اگر دولت توجه کند در عمار این بند ها برای تامین آب مورد نیاز زراعت و باغ داری و شرایط طبیعی این ولایت از قابلیت رشد خوب غلات و حبوبات برخوردار است. ولایت پکتیکا از لحاظ جنگلات کوهی غنی است و انواع درختان کوهی در شرایط اقلیم آن بشکل خود روی می روید.

جنگلات پراکنده در پکتیکا

پکتیکا

23. سمنگان یکی از ولایت خوش آب هوای شمال افغانستان محسوب می گردد و حوزه آبی آن که دریای خلم است از شمال شرق رشته کوه باباسرچشمه آن است. کوه های سمنگان مملو از پسته جنگلی است ، هنگبد بوی ، شیرین بویه و دیگر گیاهان دارویی در کوه دامنه های آن می روید. بادام سمنگان شهرت خوبی در بازار افغانستان دارد. تنها حوزه آبریز سمنگان دریای خلم است که در فصل تابستان آب آن کم و زمین داران و باغ دارن منطقه دچار کم آبی میشوند ، در این ساحه ضرورت به احداث یک بند ذخیره آبی در مسیر دریا خلم می رود ، آب خلم مسیر خود را آبیاری کرده از درون شهر ایبک می گذرد.

نمونه ای از بادام باغ سمنگان

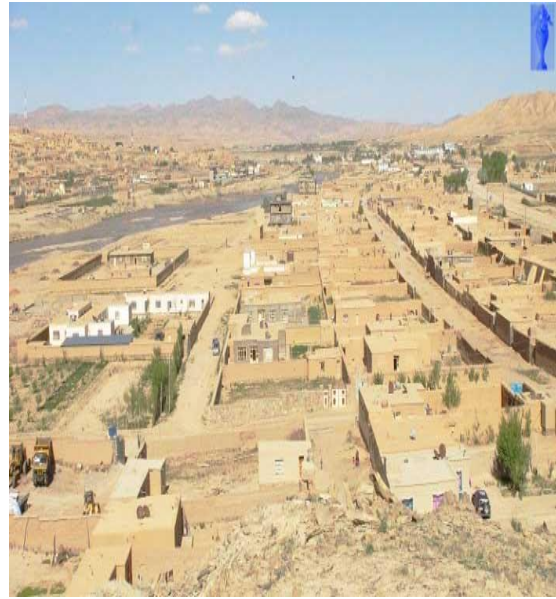

شهر ایبک مرکز ولایت سمنگان

24. غور یکی از ولایت های کوهستانی است که در قلب افغانستان موقعیت دارد. سرزمین طبیعت سرسبز و زیبا غور یکی از چرگاه کوهستانی افغانستان به شما می رود، مشغولیت عمده مردم غور را چارواداری و زارعت تشکیل میدهد. تنها تعدا گوسفندان این ولایت حدود سه میلیون برآورد شده است. حوزه آبریز غور را آب سر جنگل ، آب لعل، خوگ کشته که از این سه آب دریای تند هریرود تشکیل شده است. دریای خروشان هریرود که از داخل شهر چخچران عبور می کند وتمام دوطرف دریا مرکز شهر خشک بی درخت است واهالی این شهر از اثر نبود شبکه آب رسانی در شهر چخچران نمیتوانند از این آب وافر استفاده خوب در عرصه باغداری وکشاورزی کنند واز پیش چشمان شان سالها است که به کشورهای همسایه هدر می رود.

یکی از نواحی غور

شهر چخچران مرکز ولایت غور

25- فراه یکی از ولایت های غرب افغانستان است سرزمین فراه جای بابرکت و پرسعادت بوده است. خاک فراه و اقلیم برای باغ داری مناسب است در فراه رود های بی نهایت آب شیرین و خوشکوار دارد، رود خان فراه از عمده ترین آبریز ها مانند مانند زمردان تشکیل شده است که آبش به هامون صابوری خالی می شود. رود سنگ فسان در موازای به فراره رود به هامون پوزک نیز می رساند. دریا جیبه در ناحیه آنار دره بنام دریا هاروت یاد می گردد. با تکمیل اعمار بند ذخیره بخش آباد بالای دریای فراه رود در ساحه بخش آباد شرایط آبیاری 35 هزار هکتار زمین زراعتی موجود را با کشت دوفصله و 26 هزار هکتار اراضی جدید تحت آبیاری قرار خواهد گرفت.

ساحه سیز ولایت فراه

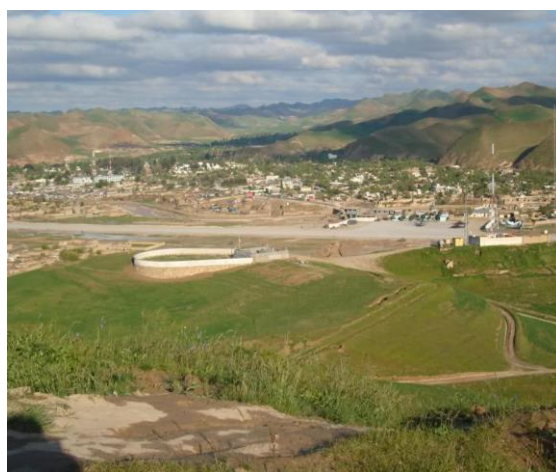

فراه

26 - بادغس یکی از ولایت های شمال غربی کشور افغانستان است. ولایت بادغس کوهی است محل و زش بادهای خزانی و مناظر زیبای طبیعی زیادی دارد که می تواند از بند سبزک که پوشیده از درختان ارچه است , حوزه آبریز بادغیس آب استاده دره جوند است. دریای مرغاب که یکی از پرآب ترین دریا های افغانستان است که از بادغس از نبود شبکه آبیاری بدون استفاده می گردد . با تاسف باوصف کمک های میلیارد دلاری از جمعه جهان به افغانستان از عدم مدیریت آب این آب خروشان منابع ملی ما امروز هم از خاک افغانستان به هدر به کشور همسایه ما ترکمنستان می ریزد.

جنگلات بند سبزک

شهر بادغیس

27- جوزجان یکی از ولایات شمال افغانستان است حوز آبریز آن دریا سرپل می باشد. جنگل باغ یکی از باغ تفریحی در شهر شیرغان است که داری درختان و بته های زینتی است و آب این باغ از دریای سرپل تامین می شود. این یگانه باغ تفریحی در شمال است که روزانه گنجایش هزارن خانواده را بری تفریحی دارد.

باغ جنگل باغ شیرغان است

نمونه از یک باغ در جوزجان

28- نیمروز یکی از ولایت های جنوب غرب افغانستان است و این ولایت پنا ور از طبیعت خش و فقیر که از دشت ها و بیابان وسیع و خشک تشکیل شده است. ولایت نیمروز در مسیر دریا هلند و خاشرود واقع شده است و در فصلهای خشک آب هلمند حتی به این مناطق هم نمی رسد. در حالیکه دو دریای خروشان از ساحه نیمروز عبور می کند و با مدیریت خوب آب میتوانم از این آب فراون بوسیله کانال های آبرسانی به ساحه مستعد آن از پشروی بیابانها دشت نیمروز جلوگیری کرد و هم که اکثریت مردم اهالی نیمروز از آب آشامیدنی شکایت دارند با احداث بند ها ذخیره آب , آب آشامیدنی برای شان تامین نمود. ساخت بند آبی کمال خان بروی دریای هلمند جلوگیری از حدروی منابع ملی به نفع ملی ما است. در کنار مسیر این بند دریای خشک و با کاسه بزرگ طبیعی وجود دارد و با هدایت دادن آب به این کاسه دارای ظرفیت 30 میلیون متر مکعب آب برای تبخیر در شرایط محیط زیست و هم اهمیت شایان در جهت شکوفایی ساحه بایر کشور و هم ایجاد کسب و کار بالای این اراضی وسیع حاصلخیز برای مردم شریف ولایت نیمروز می باشد.

ساحه سبز نیمروز

صحرای نیمروز

29- سرپل یکی از ولایت شمال افغانستان است و این ولایت نیمه کوهستانی است و ساحه جنگل در حدود 35 هکتار هزار زمین است و جنگلات پسته بکثرت وجود داشته و اکثریت مردم آن مشغول زراعت و باغ داری و چاواداری است. حوزه آبریز آن از کوهستانات دهنه کاشان , خمی ده , از ترخوج بلخاب که سرچشمه دریای سرپل است می باشد. این ولایت از حوزه آبریز خنی است و ضرورت به تاسیسات شبکه های آبرسانی به دامنه های مستعد آن دارد.

تبه های للمی سرپیل

سرپیل

30- غزنی یکی از ولایت های جنوب غربی افغانستان است که آب وهوای تابستان آن خیلی گرم و زمستان سرد دارد، حوزه آبریز آن از سرآب ناور سرچشمه می گیرد و به بند سلطان می ریزد و بعد از آبیاری باغات زمین های زراعتی غزنی به رود گردیز وصل می شود. باغ های تاریخی ولایت غزنی بنام باغ محمود و هزار درخت است و دشت ناور و آب استاده غزنی که از نظر محیط زیست پرنگان مهاجر آبی اهمیت بین المللی دارد ، و کوه های غزنی فاقداز جنگل است.

پروژه آبیاری بندسرده غزنی ظرفیت کار پروژه 42 هزار هکتار زمین جدید زراعتی آبی که از جمله بزرگترین فارم های زراعتی افغانستان به شمار می رفت. در این پروژه انواع غلات از شیوه های کشت و زرع بسیار پیشرفته استفاده می شد .

ولسوالی ناوه

گوشه ای شهر غزنی است

31- خوست یکی از ولایت های جنوب شرقی افغانستان است توسعه پارک های تفریحی با نهال شانی در ولایت خوست نشان پیش قدیم در عرصه بازسازی است. کوه های ولایت خوست انبوه از درختان جلغوزه ی سیاه و جنگلات ارچه وسیعی نیز وجود دارد.

زمین داری ولایت خوست

ولایت خوست

32- لوگر یکی از ولایت های مرکزی افغانستان است که در جنوب کابل قرار دارد، بیشتر مردم لوگر مشغول زراعت، باغ داری و چارواکار اند. حوزه آبریز لوگر از دیمیرداد و بلندی جانب جنوب خوات وردک سر چشمه می گیرد. این آب خوات را مشروب می کند پس از آن فلات پست شیخ آباد و چک را آبیاری و از نواحی ده یعقوب را نیز آبیاری می کند و این دریا بنام دریای لوگر یاد می شود و آب وافر دارد و سر انجام به دریای کابل وصل می شود.

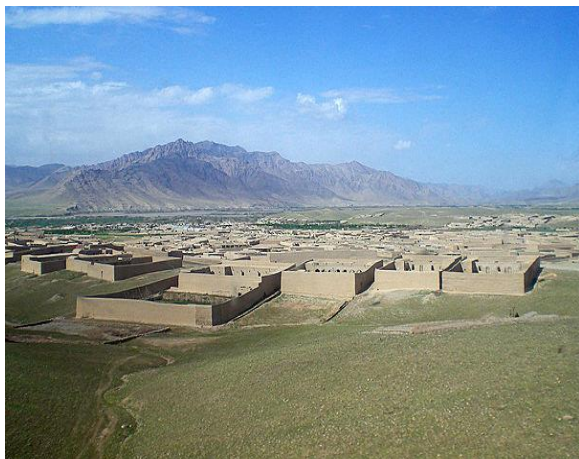

محمد اغه

ولایت لوگر

33- ارزگان یکی از ولایت های جنوب و کوهستانی افغانستان است و داری آبریز خوب است سرچشمه آب دریای هلمند , تیری رود و آب دره خودی که شرایط آب هوای ارزگان را برای باغداری بخصوص نهال بادام مساعد ساخته است اما زمین دارن و باغ داران مرکز ولایت شهر ترین کوت هم ساله در فصل تابستان دچار کمبود آب می شوند. در حالیک تمام این آب ها حوزه آبریز از مرکز شهر بریت کوت می گزرد. بخاطر عدم مدیریت آب در ساخت شبکه های آب رسانی این زراعت و باغ داری مردم ترین کوت دچار کم آبی اند.

مرکز ارزگان

نواحی ارزگان

34- زابل یکی از ولایت های که در جنوب افغانستان واقع است و داری حوزه آبریز خوب است مانند آب دای چوپان که سرچشمه آب ارغنداب و آب گیلان که از مفرغزنی که در زابل بنام دریا ترنگ که از مرکز قلات می گزرد و هم آب رود لوره , اطغر رود , لورگی رود که سرانجام هم این دریای ها سرزمین قندهار را نیز آبیاری می کنند.

بادم باغ درزابل

ولایت زابل

خلاصه مطلب:

ساحات تهدید محیط زیست به حوزه های آبریز افغانستان چي در جنوب غرب ,شمال و ساحه مرکزی افغانستان است.

یگانه راه جلوگیری دشت های جنوب غرب مانند دشت بکوا دلارام از محیط صحرایی ,احیای دوباره پروژه بکوا است که این پروژه در سال 1975 در دشت بکوا دلارام پهلوی جهیل بزرگ هامو هلمند بالای دریا خاشرود در ساحاتکه در مرحله اول این پروژه تحقیقاتی بود شروع به کارکرد که با حفر چاه های عمیق به زراعت آغازکرد, بخاطریکه ساحات این دشت آب های سطح ارضی وزیرزمین آن در سطح بسیار نزدیک قراردارد , در ساحه دشت انواع رستنی ها از قبیل نباتات , حبوبات , اشجار مثمر و غیر مثمر در اینجا غرض تحقیق بذر و غرس کردید. از تحقیقات که در مدت تقریباً چهار سال در دو دوره تحقیقات صورت گرفت نتایج قناعت بخش داده, از جمله خربوزه تربوز چه از نگاه جسامت وچه از نگاه کیفیت خیلی ها نتیجه دلخواه داده بود , این دشت با داشتن خاک سرریزوم قهوی ای نیمه دشتی برای کشت پنبه دانه مساعد بود نه تنها بمقیاس کشور های همسایه بلکه بمقیاس جهانی از نگاه داشتن الیاف نرم ونازک و دیگر خصوصیات پنبه نیز در خور توجه می باشد. دلیل ایجاد پروژ بکوا دشت های مذکور را به ساحه زراعت و سرسبزی بود هم با توجه به این که در ما جولای بزرگترین قیمت اوسط ماهانه رطوبت نسبی هوا در حدود 18 فیصد را تشکیل می دهد و در طول سال اندازه باران کم و به صورت وقفوی می بارد, از اثر رطوبت کم آن محیط صحرایی بوجود می آید.

اراضی بکر و بایر دشت های بکوا , مارگو , جهنم , توبه , تک , بابوس را با عمار بند آب گردان بالای دریای هریرود , خاشرود , هاروت , کجروود , فراه رود , انحراف دریای بزرگ هلمند به کانالهای بزرگ و کوچک میتوان به ساحه زراعتی وامکان مرطوب تبدیل نمود.

دشت های شمال که نیمه صحرای استند دشت آبدان میر علم , دشت ارچی , دشت چاردره , دشت کیله گی, دشت لیلی می باشد. این اراضی های وسیع را با جداکردن آب از دریای کوچک , آمو , بغلان به وسیله حفر کانال بزرگ آب رسانی به زمین های قابل کشت آن ممکن ساخت است.

پروژه بند برق پنچشیر بالای دریای پنچشیر از بزرگ ترین منابع آبی نیروگاه نیروگاه برق افغانستان به حساب می رود, اعمار بند برق مذکور در تقویه وتامین ذخیره آب دائمی برای بند برق نغلو , سروبی و درونته وهمچنان در جهت توسعه بیشتر اراض قابل کشت ساحه باغ داری و تاکداری زمین های زراعتی ولایت پروان , کاپیسه نواحی کابل, ننگرهار و با اعمار این بند اراضی وسیع دشت مستعد بگرام , ده سبز با شیوه کشت دوفصله در سال مورد بهره برداری قرار می گیرد.

در حقیقت اکثر ولایت افغانستان از حوزه آبریز خوب برخوردار است و این امکان برای ما می دهد که با کشیدن نهر سنتی و جوی ها عنعنوی آبرسانی و حفر کانال های خاکی یا ساخت کانال های پخته آبرسانی آب بدست رس کشاورزان و باغ داران کشور ما قرارداد و با این شهامت می توانیم رشد انکشاف زراعت و باغ داری و تاکداری حرکت به سوی مصونیت غذایی و خود کفایی کشور ما در تولیدات کشاورزی و انرژی برق مشگل اکثریت شهروندان افغانستان را حل خواهیم کرد.

به امید افغانستان آزاد، آباد، آرام و سربلند که خانه ای امن و آسایش برای تمام اقوام ساکن در آن باشد و همه از حقوق شهروندی، کرامت انسانی، آزادی و حق تصمیمگیری برابر بردار بوده برادر وار زنگی نمایند.

مورخ 20 سبتمبر 2013 سویدن